

MÄNTÄN LUKIO

OPIKSELIJAN OPAS

2026-2027

Sisällysluettelo

KOULU- JA OPISKELUTIETOJA.....	4
KOULUN PUHELINNUMEROT	4
OPETTAJAT	4
RYHMÄNOHJAAJAT	4
LUKUVUODEN TYÖ- JA LOMA-AJAT	5
JAKSOT JA PÄÄTTÖVIIKOT	5
UUSINTA-/RÄSTIKOKEET JA NIIHIN ILMOITTAUTUMINEN	5
OPPITUNTIEIEN AJAT	5
OPPIAINEIDEN KOODIT TYÖJÄRJESTYKSESSÄ.....	6
YO-KIRJOITUSPÄIVÄT	6
OPISKELUHUOLTO	7
LUKIO-OPINNOT	9
OPPIMISEN TUKI.....	10
OPPIMISEN JA OPISKELUN TUKI	10
TUKIOPETUS	10
OPISKELU LUKIOSSA	11
RYHMÄNOHJAAJA	11
OPO/APULAISREHTORI	11
KOULUSIHTTEERI/KANSLIA.....	11
OPINTO-OHJAUSTUNNIT	11
OPINTOSUUNNITELMAN MUUTTAMINEN	11
PÄÄTTÖVIKKO.....	12
OPINTOJAKSON UUSIMINEN	12
HYVÄKSYTYN OPINTOJAKSON UUSIMINEN.....	12
ITSENÄINEN OPISKELU	12
ARVIOINTI	13
POISSAOLOKÄYTÄNTEET	14
POISSAOLOJEN VAIKUTUS OPINTOJAKSOJEN ARVIOINTIIN	15
POISSAOLOIHIN PUUTTUMINEN	15
PLAGIOINTI	16
KOULUSTA EROAMINEN	16
OPISKELIJAKUNNAN TOIMINTA.....	16
OPINTOSOSIAALISET EDUT	16
OHJEITA, SÄÄNTÖJÄ JA MÄÄRÄYKSIÄ	17
JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	17

YLIOPPILASTUTKINTO	18
TUNTIJAKO LOPS2021	21

KOULU- JA OPISKELUTIETOJA

KOULUN PUHELINNUMEROT

Rehtori Aki Koivisto	050 562 2735
Apulaisrehtori, opinto-ohjaaja Johanna Rintapää	044 728 8214
Vararehtori Henna Linkopuu	044 097 9283
Koulusihteeri Sari Luomanperä	050 439 1125
Kouluterveydenhoitaja Miia Naarminen	050 440 0324
Kuraattori Anne Airasmaa	044 428 8206
Kiinteistöhoitaja Ari Suutarinen	050 300 9603
Keittiö	044 728 8221
Siivoojat	044 097 9295

OPETTAJAT

<u>Nimi</u>	<u>Lyhennys</u>	<u>Oppiaine</u>	<u>Opetusluokka</u>
Berg Marjo	MBE	ÄI	SUL
Helén Markus	MHE	MAA, MAB, FY	MAL
Kananen Pauli	PKA	MU	MU
Kaunisto Sari	SKA	RU, SA	SAL
Ketonen Henna	HEK	HI, YH	HIL
Kymäläinen Petri	PKY	FY, KE	FYL
Linkopuu Henna	HLI	ÄI, S2	S2
Lipsonen Anu	ALI	EN, RU	ENL
Mäenpää Päivi	PMÄ	LI	
Mäntynen Marika	MarM	S2	MEL
Nieminen Veronika	VNI	RA	K2
Pelto-Piri Timo	TPP	ET, FF, PS, UE	USL
Peräinen Miisa	MPE	OP	
Pohjatuuli Mirka	MPO	MA, TIE, KE	KIL
Polvinen Sirkku	SPO	BI, GE, TE	BIL
Rintapää Jenni	JenRin	erityisopetus	
Rintapää Johanna	JR	OP	
Saarikoski-Matinaho Anu	ASAA	ÄI	S1
Sultani Leea	SuLe	KU	KUV
Tervala Tomi	TTE	LI	
Viertoma Josefiina	JVI	ES	K3

RYHMÄNOHJAAJAT

<u>Ryhmä</u>	<u>Ryhmänohjaaja</u>	<u>puh.</u>	<u>ohjausluokat</u>
26A	Mirka Pohjatuuli	044 728 8315	KIL
26B	Petri Kymäläinen	044 097 9297	FYL
25a	Anu Lipsonen	044 097 9298	ENL
25b	Timo Pelto-Piri	044 097 9299	USL
24a	Sari Kaunisto	044 355 8003	SAL
24b	Henna Ketonen	044 439 2555	HIL
24c	Sirkku Polvinen	044 728 8213	BIL
23a	Markus Helen	044 0979294	MAL

LUKUVUODEN TYÖ- JA LOMA-AJAT

Syyslukukausi	10.08.2026 – 18.12.2026	työpäiviä 90
Syysloma	12.10.2026 – 18.10.2026	(vko 42)
Joululoma	19.12.2026 – 06.01.2027	
Kevätlukukausi	07.01.2027 – 05.06.2027	työpäiviä 99
*Abien koulutyö päättyy to 12.02.2026		
Talviloma	01.03.2027 – 07.03.2027	(vko 9)
Pääsiäinen	26.03.2027 – 29.03.2027	
Helatorstai	06.05.2027, myös perjantai 07.05.2027	vapaa

JAKSOT JA PÄÄTTÖVIIKOT

<u>Jaksot</u>	<u>Päiviä</u>	<u>Päätösviikot</u>
1. ma 10.08.2026 – ma 21.09.2026	(31)	ti 15.09.2026 – pe 21.09.2026
2. ti 22.09.2026 – ti 10.11.2026	(31)	ke 4.11.2026 – pe 10.11.2026
3. ke 11.11.2026 – ke 13.01.2027	(33)	to 7.1.2027 – pe 13.1.2027
4. abit to 14.01.2027 – 12.02.2027	(22)	ma 15.02.2027 – pe 19.02.2027
4. 14.01.2027 – pe 26.02.2027	(32)	ma 22.02.2027 – pe 26.02.2027
5. ma 08.03.2027 – ti 20.4.2027	(30)	ke 14.04.2027 – ti 20.04.2027
6. ke 21.04.2027 – la 05.06.2027	(30)	to 27.05.2026 – ke 02.06.2027

UUSINTA-/RÄSTIKOKEET JA NIIHIN ILMOITTAUTUMINEN

<u>Uusinta-/rästikoe</u>	<u>ilmoittautuminen</u>
ma 05.10.2026 ja ti 6.10.2026	ma 28.09.2026
ma 23.11.2026 ja ti 24.11.2026	ti 19.11.2026
ma 25.01.2027 ja ti 26.01.2027	ti 19.01.2027
ma 15.3.2027 (abit)	ti 9.3.2027
ma 15.03.2027 ja ti 16.03.2027	ti 9.03.2027
ma 03.05.2026 ja ti 04.05.2027	ma 26.04.2027
to 10.06.2027 klo 9.00-12.00	ti 07.06.2027

OPPITUNTIENTEN AJAT

08.00 – 08.45	1. oppitunti	45 min
09.00 – 09.45	2. oppitunti	45 min
09.55 – 10.40	3. oppitunti	45 min
10.50 – 11.35	4. oppitunti	45 min
12.15 – 13.00	5. oppitunti	45 min
13.10 – 13.55	6. oppitunti	45 min
14.05 – 14.50	7. oppitunti	45 min
15.00 – 15.45	8. oppitunti	45 min

Keskiviikkoisin 1. ja 2. tunti pidetään yhteen. Tunti päättyy klo 9.30.

Päivänavaus 08.55 – 09.00

Ruokatauko 11.30 – 12.15

OPPIAINEIDEN KOODIT TYÖJÄRJESTYKSESSÄ

ÄI	äidinkieli ja kirjallisuus
BI	biologia
EN	englanti (pk 3:lla alkava)
EAB	espanja
ET	elämäkatsomus
FF	filosofia
FY	fysiikka
GE	maantiede
HI	historia
HUA	huippu-urheiluakatemia
KE	kemia
KU	kuvataide
LI	liikunta
MAA	matematiikka, pitkä
MAB	matematiikka, lyhyt
MU	musiikki
OP	opinto-ohjaus
PS	psykologia
RAB	ranska (lukiossa alkava)
RUB	ruotsi (pk 7:llä alkava)
S2	suomi toisena kielenä
SAA	saksa (alakoulussa alkanut)
SAB	saksa (lukiossa alkava)
TE	terveystieto
TIE	tieto- ja viestintätekniikka
UE	uskonto
VEB	venäjä (lukiossa alkava)
YH	yhteiskuntaoppi

YO-KIRJOITUSPÄIVÄT

Syksy 2026:

ma 14.9.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe
ke 16.9.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
pe 18.9.	vieras kieli, pitkä oppimäärä, englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä
ma 21.9.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ti 22.9.	Psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
to 24.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
pe 25.9.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe
ma 28.9.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä, englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali, latina, saame
ke 30.9.	saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

Kevät 2027:

ti 16.3.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe, suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, lukutaidon ja kuullun ymmärtämisen osakoe
----------	--

to 18.3.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä, englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali, latina, saame
pe 19.3.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe, suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, kirjoitustaidon osakoe
ma 22.3.	vieras kieli, pitkä oppimäärä, englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä
ke 24.3.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
ti 30.3.	reaali (psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia)
ke 31.3.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
pe 2.4.	reaali (uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto)
ma 5.4.	saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

OPISKELUHUOLTO

Mäntän lukion opiskeluhuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhuoltona.

Opiskeluhuollosta vastaa yhteisöllinen, moniammatillinen hyvinvointiryhmä (YHR), jonka tehtävänä on koordinoita ja kehittää opiskeluhoitotoimintaa yleisellä tasolla. YHR:ään kuuluvat apulaisrehtori/opinto-ohjaaja, lukion erityisopettaja, opettajajäseniä, koulupsykologi, terveydenhoitaja, kuraattori sekä koulun nuorisotyöntekijä. YHR ei käsittele yksittäisten opiskelijoiden asioita.

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluhoitopalveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuollon palvelut, opiskeluhoitopalvelu psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

Opiskeluhoitotyöhön osallistuvien tehtävät:

Apuaisrehtori

- osallistuu lukion opiskeluhoitotoimintaan sekä vastaa kehittämisestä yhdessä lukion erityisopettajan kanssa.

Lukion erityisopettaja

- vastaa lukion opiskeluhoitotoiminnasta sekä kehittämisestä.

Aineenopettaja

- seuraa opiskelijoiden hyvinvointia ja osallistumista opetukseen
- merkitsee päivittäin opiskelijoidensa poissaolot Wilmaan
- konsultoi erityisopettajaa opiskelijoiden oppimisvaikeuksista tarvittaessa
- sopii tarvittaessa opiskelijan kanssa tukiopestuksesta ja/tai muista opiskelujärjestelyistä

Ryhmänohjaaja

- käy kahdenkeskiset ja pienryhmäkeskustelut opiskelijan kanssa
- tarkistaa opiskelijan opiskelumenojen etenemisen jaksoittain
- keskustelee opiskelijan kanssa ja tarvittaessa huoltajan sekä aineenopettajien kanssa opiskelijan hyvinvoinnin edistämiseksi

Opiskeluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuolto ohjaa opiskelijoita huolehtimaan terveydestään, auttaa eteenpäin eri elämäntilanteissa ja tukee opiskelua sekä tulevaa työkykyä. Asetuksen (338/2011) mukaisesti terveystarkastus tehdään jokaiselle 1. vuosikurssin opiskelijalle. Muissa terveyteen liittyvissä asioissa opiskelijat voivat tulla terveydenhoitajan vastaanotolle ilman ajanvarausta päivystysaikoina. Opiskelija voi myös varata ajan vastaanotolle puhelimitse tai Wilma-viestillä.

Terveystarkastaja	Miia Naarminen
Vastaanotto	Vastaanottoaika varataan Wilma-viestillä/puhelimessa, avovastaanotto ma-to klo 12-13.00
puh.	050 440 0324
sähköposti	miia.naarminen@pirha.fi

Kunnan on järjestettävä opiskelijalle vähintään kerran suun terveystarkastus. Opiskelijat varaavat itse ajan hammastarkastuksiin. Hoito on maksutonta alle 18-vuotiaille. Jos opiskelija joutuu käymään hammashuollossa kouluajalla, tulee käynnistä pyytää todistus hammashuollosta

Erityisopettaja

Erityisen tuen avulla autetaan ensisijaisesti opiskelijaa, jolla on kielellisiä erityisvaikeuksia tai muita oppimisvaikeuksia. Tuki on pedagogista tukea, joka kohdistuu oppimaan oppimiseen ja itsetunnon vahvistamiseen oppijana.

Luki- seulontatesti järjestetään ensimmäisen vuoden opiskelijoille alkusyksyn aikana. Seulontatestin jälkeen järjestetään tarvittaessa jatkotesti. Huoltajille tiedotetaan testin järjestämisestä.

Erityisopettaja	Jenni Rintapää
	044 428 8228
	jenni.rintapaa@taidekaupunki.fi

Kuraattori

Kuraattorin vastaanotolle voi hakeutua ottamalla yhteyttä puhelimitse, Wilma-viestillä, sähköpostitse tai kouluterveydenhoitajan, opinto-ohjaajan, ryhmäohjaajan tai opettajan ohjaamana. Kuraattoriin kannattaa olla yhteydessä esim.

- jos kaipaat neuvoja itsenäistymiseen, asumiseen, toimeentuloon ja sosiaaliturvaan tai viranomaisasiointiin liittyvissä kysymyksissä.
- jos koet pulmia omassa elämäntilanteessasi tai elämänhallinnassasi
- jos sinulla on ongelmia kotona, koulussa tai ihmissuhteissasi
- jos tarvitset uniopastusta
- jos sinua tai opiskelutoveriasi kiusataan
- jos päihteiden käyttö tai pelaaminen huolestuttaa

Lukiokuraattori	Anne Airasmaa
	Yhteydenotot puhelimella/Wilmassa
puh.	044 428 8206
sähköposti	anne.airasmaa@pirha.fi

LUKIO-OPINNOT

Lukiokoulutus antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa.

Lukiokoulutuksen tarkoituksena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Lisäksi koulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijoille valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen.

Lukion oppimäärän tavoitteellinen suorittamisaika on kolme vuotta ja oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä.

Opiskelijalla on oikeus suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärä enintään neljässä vuodessa, jollei koulutuksen järjestäjä myönnä opiskelijalle sairauden, vamman tai muun erityisen syyn vuoksi lisää aikaa opintojen loppuun saattamiseen.

Opiskelija, joka ei ole suorittanut opintojaan säädetyssä ajassa tai hänelle myönnettyssä lisäajassa, samoin kuin opiskelija, jolle ei ole myönnetty lisää aikaa opintojen loppuun saattamiseen, menettää opiskeluoikeutensa. Opiskeluoikeutensa menettää myös sellainen opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa opetuksesta ja on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja. (Lukiolaki §24/2018)

Jos opiskelija itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan, hänen opiskeluoikeutensa päättyy siitä päivästä, jona ilmoitus saapuu koulutuksen järjestäjälle, tai opiskelijan ilmoittamana myöhemmän ajankohtana. Koulutuksen järjestäjä antaa opiskeluoikeuden päättymisestä erillisen päätöksen.

Oppivelvollisen katsotaan menettäneen opiskeluoikeutensa 1 momentissa tarkoitetulla tavalla viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeisen kerran osallistunut opetukseen. Ennen oppivelvollisen eronneeksi katsomista koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvolliselle sekä hänen huoltajalleen ja muulle lailliselle edustajalleen, että oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi, mikäli hän ei osallistu opetukseen. (Lukiolaki §24/2018)

Lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä. Lukio-opinnot muodostuvat lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (810/2018) liitteen 1 mukaisista pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista, joita koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijalle. Valtioneuvoston asetuksen mukaisia valtakunnallisia valinnaisia opintoja nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärään tulee sisältyä vähintään 20 opintopistettä. Oppimäärään voi lisäksi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla.

Opintojen suoritusjärjestyksestä päätetään lukion opetussuunnitelmassa.

Lukion koko oppimäärä on saavutettu, kun kaikkien opinto-ohjelmaan kuuluvien aineiden oppimäärät on suoritettu hyväksytysti. Tämän jälkeen voi saada lukion päättötodistuksen.

Lukio-opintojen päätteeksi järjestetään ylioppilastutkinto, jossa testataan lukion oppimäärän hallinta ja kypsyys. Yo-tutkinnosta saa yo-todistuksen, jolla haetaan Suomessa yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin. Ylioppilastodistuksen saaminen edellyttää lukion päättötodistuksen saamista.

Oppivelvollisuuden laajenemisesta 18 ikävuoteen huolimatta, lukio-opiskelija voi hakea KELA:n opintotukea. Ajantasainen tieto opintotuesta löytyy KELA:n internetsivuilta.

OPPIMISEN TUKEA

Opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. (Lukiolaki §28/2018)

OPPIMISEN JA OPISKELUN TUKEA

Oppimisen ja opiskelun tuen tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen suorittamisessa. Opiskelija voi olla tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan, tai tuen tarve voi johtua esimerkiksi kielellisestä, matemaattisesta, motorisesta tai tarkkaavaisuuden häiriöstä. Se voi liittyä myös sosiaalisiin vaikeuksiin, mielenterveyden tai elämäntilanteen ongelmiin.

Tuki järjestetään ottaen huomioon opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat, vahvuudet ja kehitystarpeet. Oppimisen ja opiskelun tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja opiskeluympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Keskeisiä asioita ovat oppimisen esteettömyys, oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisy ja varhainen tunnistaminen. Huomiota kiinnitetään opiskelijan oppimisen valmiuksiin, oppimaan oppimisen taitojen kehittämiseen ja mahdollisuuteen ottaa vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa tuen saannin mahdollisuuksista ja huoltajia kannustetaan tukemaan osaltaan opiskelijan tavoitteellista oppimista.

Opettaja suunnittelee tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa sekä yhteistyössä muiden mahdollisten asiantuntijoiden kanssa. Jokaisen opettajan tehtävänä on antaa kannustavaa palautetta ja ohjata tukea tarvitsevaa opiskelijaa siten, että hänen itseluottamuksensa, itsearviointitaitonsa ja oppimaan oppimisen taitonsa sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat. Opiskelijan tarvetta erityisjärjestelyihin ylioppilastutkinnon kokeissa arvioidaan hänen lukioaikana tarvitsemansa ja saamansa tuen pohjalta. Häntä ohjataan tarvittavien lausuntojen hankkimisessa sekä sovitaan yhteistyöstä opiskelijan tarvitsemien erityisjärjestelyjen kokeilemiseksi ja harjoittelemiseksi.

Tukimuotoina voivat olla opetuksen eriyttäminen ja muut pedagogiset ratkaisut, kurssien valintamahdollisuuksien hyödyntäminen, monipuolinen opinto-ohjaus ja ryhmänohjaajan tuki. Oppimistilanteet ja kokeet pyritään järjestämään siten, että opiskelijan yksilölliset tarpeet otetaan huomioon. Lukiolain 13 §:n (629/1998, muutettu lailla 478/2003) mukaan opiskelijan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin lukiolaissa ja -asetuksessa säädetään ja lukion opetussuunnitelmassa määrätään. Tarvittavat tukitoimet ja tuki eri oppiaineissa voidaan sopia kirjattavaksi opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Opiskelijaa ohjataan tarvittaessa hakemaan lukiolain 29 §:n 2 momentin mukaisia palveluja. Oppimisen ja opiskelun tuen rinnalla opiskelija voi saada myös yksilökohtaista opiskeluhuoltoa.

TUKIOPETUS

Opiskelijalla on mahdollisuus saada tukiovetusta. Edellytyksenä on opiskelun asianmukainen hoitaminen. Tukiovetusta saadakseen opiskelija ottaa yhteyttä aineenopettajaan.

OPISKELU LUKIOSSA

RYHMÄNOHJAAJA

Ryhmänohjaajasi tapaavat viikoittaisessa ryhmänohjaustuokiossa (rotovi), joka pidetään torstaisin klo 11.35 - 12.15 välisenä aikana (ryhmänohjaaja kertoo alkamisajankohdan) ryhmän kotiluokassa (päättöviikolla rotovia ei yleensä pidetä, ellei erityistä tarvetta ilmene). Ohjausryhmä on lukiolaisen pysyvä kotiryhmä ja ryhmänohjaaja on hänen lähin tukihenkilönsä ja opinto-ohjaajansa. Rotoveissa käsitellään kaikki ajankohtaiset ilmoitusasiat liittyen opiskeluun, päättöviikkoihin, ylioppilaskirjoituksiin jne. Ryhmänohjaaja myöntää luvan 1 - 3 päivän mittaisiin poissaoloihin. Rotoviin osallistuminen on välttämätöntä. Ryhmänohjaustuokiot kuuluvat pakolliseen opinto-ohjaukseen. Ryhmänohjaaja seuraa opiskelijan läsnäoloa ryhmänohjaustuokioissa vuosittain, ja mikäli opiskelijalle kertyy vuodessa poissaoloja rotoveilta yli viisi, hänen on läpäistävä puuttuvat ryhmänohjaustuokiot korvaava koe.

OPO/APULAISREHTORI

Mäntän lukiossa toimii päätoiminen opinto-ohjaaja. Opo ohjaa Sinua kaikessa opiskeluun liittyvässä: opiskelusuunnitelman laatimisessa tai sen muuttamisessa, ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautumisessa, Wilman käytössä, jatko-opintojen ja ammatinvalinnan pohtimisessa. Voit varata Wilma viestillä, laittaa WhatsApp viestiä (044 728 8214), pysäyttää käytävällä tai tulla opon työhuoneeseen. Opon työhuone löytyy alakerrasta. Tervetuloa!

Apulaisrehtori laatii lukujärjestykset. Jos sinulla on lukion ulkopuolisia suorituksia (esim. musiikkiopistosta), sovit niiden hyväksymisestä ohjelmaasi apulaisrehtorin kanssa.

KOULUSIHTERI/KANSLIA

Koulusihteri palvelee sinua kansliassa. Hänen puoleensa voit kääntyä mm. koulumatka- ja opintotukiasioissa sekä myös yo-kirjoituksiin liittyvissä asioissa. Kansliasta saat tarvittavat todistukset.

Kansliaan tulee ilmoittaa osoite-, ym. tiedoissasi tapahtuvat muutokset, jotta opiskelijatietorekisteri pysyy ajan tasalla.

Kanslian palveluajat ovat päivittäin klo 8.30 – 11.00 ja 12.00 - 13.15.

OPINTO-OHJAUSTUNNIT

Lukion opetussuunnitelma sisältää kaksi (2) kaikille opiskelijoille yhteistä pakollista opo-opintojaksoa. Ryhmänohjaustuokiot sekä lukion jälkeisiin jatko-opintoihin liittyvät opintoretket kuuluvat myös pakolliseen opoon.

OPINTOSUUNNITELMAN MUUTTAMINEN

Opintosuunnitelman muutokset tehdään opon kanssa varaamalla aika opon tapaamiseen. Aloitetun opintojakson voi keskeyttää ilmoittamalla asiasta itse opintojakson opettajalle. Opintojakso on keskeytettävä viimeistään kokeessa, siten ettei jätä arvosteltavaa suoritusta ja ilmoittaa opettajalle keskeytyksestä. Mikäli jättää kokeensa arvosteltavaksi, opintojaksoa ei voi myöhemmin mitätöidä.

PÄÄTTÖVIIKKO

Lukuvuosi on jaettu kuuteen eri jaksoon, ja jokaisen jakson lopussa on **päättöviikko (5 pv)**. **Uusintakoe** järjestetään viikon sisällä jaksotodistusten antamisesta. Samalla pidetään myös **rästikoe**, johon voivat osallistua opettajan kanssa asiasta sovittuaan ne opiskelijat, jotka ovat olleet sairauden tai muun pätevän syyn vuoksi poissa varsinaisesta kokeesta (myös itsenäisesti kursseja suorittavat). **Jos sairastuu päättöviikolla**, siitä on **ilmoitettava ryhmänohjaajalle ja opintojakson opettajalle Wilmassa**, muuten ei ole oikeutta osallistua rästikokeeseen.

Uusintaan osallistuvat ne, jotka ovat saaneet hylätyn ja haluavat korottaa arvosanan hyväksytyksi. Sekä **rästi- että uusintakokeeseen ilmoittaudutaan digitaalisella Forms-lomakkeella**.

Päättöviikolla on yleensä viisi koetta (= yhtä monta kuin on jaksossa opiskeltavia aineita, lukuun ottamatta esim. opoa, kuvista yms.) aamupäivisin. Mikäli jostakin aineesta ei pidetä koetta, päättöviikon tunnit ovat normaalia opetusta. Kokeen kesto on kahdesta neljään tuntia. Ennen koetta pidetään ns. **valmistelutunti** ja kokeen jälkeen **selitystunti**. Nämä tunnit ovat sekä pakollisia, että hyödyllisiä. Muita oppitunteja ovat hajautettujen aineiden mm. liikunnan, kuvataiteen ja musiikin kurssit. Kokeiden sijaan jakson päättöviikko voi sisältää teemallisia kokonaisuuksia.

Päättöviikon koulupäivät voivat olla tavallista lyhyempiä, joten lukuaikaa on. Silti on tärkeää muistaa, että **kokeisiin valmistaudutaan koko jakson ajan** tekemällä tehtävät ja kertaamalla tunneilla käsitellyt asiat. Yhden illan aikana ei voi oppia koko opintojakson sisältöä!

OPINTOJAKSON UUSIMINEN

Mikäli koe ei suju toivotulla tavalla ja jaksotodistukseen tulee opintojakson arvosanaksi 4 tai soveltavasta opintojaksosta hylätty H, on mahdollista yrittää suorittaa opintojakso uusintakoepäivänä seuraavan jakson alussa. Uusintakokeeseen ilmoittaudutaan digitaalisella Forms-lomakkeella. Jos uusintakoe ei mene läpi, hyväksyttävän arvosanan saamiseksi on osallistuttava opintojaksolle uudelleen.

HYVÄKSYTYN OPINTOJAKSON UUSIMINEN

Jos et ole tyytyväinen jostakin opintojaksosta saamaasi arvosanaan, voit korottaa sitä osallistumalla kurssille uudelleen. Valitse opintojakso uudelleen Wilmasta. Parempi arvosana jää voimaan.

Opiskelija voi kerran lukuvuodessa yrittää korottaa **yhtä edellisen vuoden hyväksyttyä arvosanaa**. Korotusmahdollisuus järjestetään lukuvuoden alussa elokuussa. Korotukseen ilmoittaudutaan samalla lomakkeella kuin muuhunkin uusintakokeeseen. Kokeeseen on ilmoittauduttava kansliaan viimeistään elokuun alussa. Arvosanoista parempi jää voimaan.

ITSENÄINEN OPISKELU

Jos opiskelija opiskelee opintojakson kokonaan tai osittain itsenäisesti, noudatetaan soveltuvin osin edellä mainittuja arviointiperiaatteita. Tavoitteiden saavuttamista ja niiden suuntaista edistymistä arvioidaan myös tällöin riittävän laaja-alaisesti opintojakson kokonaisuuden kannalta.

Opettaja voi perustellusta syystä myöntää opiskelijalle luvan suorittaa opintojakso itsenäisesti. Tällaisia syitä ovat opintojaksojen päällekkäisyys, jokin muu ajankäyttöön liittyvä pätevä syy tai opiskelijan erityinen tuen tarve. Opettaja ja opiskelija keskustelevat yhdessä edellytyksistä itsenäiseen suorittamiseen.

Opintojakso suoritetaan ensisijaisesti siinä jaksossa, jossa se on tarjolla normaaliopetuksessa. Opettaja ohjaa itsenäistä suorittamista ja sopii kirjallisesti opiskelijan kanssa suorittamisen aikataulusta, ohjauksesta, suoritustavasta ja arviointiperusteista. Itsenäinen suoritus jätetään arvosteltavaksi jakson loppuun mennessä tai opettajan kanssa sovittuna aikana.

Opiskelijan itsenäisesti suorittama opintojakso arvioidaan noudattaen samoja arviointiperiaatteita kuin lähiopetuksessa. Arvioinnin tehtävänä on antaa palautetta opiskelijalle opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta ja oppiaineen opiskelun etenemisestä. Kurssin arviointi perustuu paitsi mahdollisiin kirjallisiin kokeisiin, myös opintojen edistymisen arviointiin ja opiskelijan erilaisten tuotosten arviointiin. Myös opiskelijan oma itsearviointi voidaan ottaa huomioon käyttäen hyväksi muun muassa opintojakson arviointikeskustelua. Itsenäisesti opiskellusta opintojaksosta edellytetään hyväksytty arvosana.

ARVIOINTI

- Opiskelijan opintosuorituksista annetaan arvosana tai suoritusmerkintä opintojakson päätyttyä. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana. Jos kyse on usean oppiaineen yhteisestä opintojaksosta, arvosanat annetaan oppiaineittain.
- Numeroarvioinnissa opintojaksot arvioidaan toisistaan riippumatta asteikolla 4 - 10. Numero 4 on hylätty, 5 välttävä, 6 kohtalainen, 7 tyydyttävä, 8 hyvä, 9 kiitettävä ja 10 erinomainen. Paikallisista valinnaisista opintojaksoista annetaan merkintä suoritettu S tai hylätty H.
- Opintojakson arviointi perustuu paitsi kirjalliseen kokeeseen (ei aina) myös jatkuvaan näyttöön eli tuntiaktiivisuuteen, kotitehtäviin ja erilaisten tuotosten arviointiin. (Tuotokset on palautettava ajoissa opettajalle!)
- Sellaisista aineista, joiden oppimäärä opiskelijalla käsittää vain yhden opintojakson, tulee todistukseen suoritusmerkintä S, ellei opiskelija ilmoita haluavansa numeroa. Sama koskee liikuntaa. Selvyiden vuoksi numero tulee jaksotodistukseen kaikille. Ennen päättötodistusta kysytään, mitkä oppiaineet halutaan arvosteltavaksi numeroin, mitkä suoritettu -merkinnällä.
- Koko oppimäärän arviointi: Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen perusteella.

Saadakseen oppiaineen oppimäärän hyväksytysti suoritetuksi opiskelijan on suoritettava pääosa oppiaineen opinnoista hyväksytysti.

Oppimisen tuen tarpeet, kuten sairaudesta tai vammasta johtuvat haasteet, lukemisen tai kirjoittamisen erityisvaikeus, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, tulee ottaa arvioinnissa huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoihin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Hylättyjä arvosanoja saa olla pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa enintään seuraavasti:

<i>Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valinnaisia opintoja,</i>	<i>joista voi olla hylättyjä opintoja enintään</i>
<i>2–5 opintopistettä</i>	<i>0 opintopistettä</i>
<i>6–11 opintopistettä</i>	<i>2 opintopistettä</i>
<i>12–17 opintopistettä</i>	<i>4 opintopistettä</i>
<i>18 opintopistettä tai enemmän</i>	<i>6 opintopistettä</i>

Oppiaineisiin liittyviä paikallisia valinnaisia ja soveltavia opintoja voidaan pitää arvosanaan vaikuttavana lisänäyttönä. Huomaa kuitenkin, että paikallista soveltavaa opintojaksoa, josta on arvosana H, ei lasketa kokonaisopintopisteiden määrään. Kunkin aineen oppimäärän arvostelun pohjaksi lasketaan kaikkien (valtakunnallisten) opintojaksojen arvosanojen aritmeettinen keskiarvo.

Oppiaineen oppimäärän arvioinnin suorittajalla on mahdollisuus myös korottaa arvosanaa, mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat aineen opiskelun päättövaiheessa opintojaksojen arvosanojen keskiarvon perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

POISSAOLOKÄYTÄNTEET

Koulusta ei saa olla ilman pätevää syytä tai ilman lupaa poissa. Jos opiskelija on estynyt saapumasta kouluun eikä hän ole saanut etukäteen lupaa poissaoloon, hänen itsensä tai hänen huoltajansa on **ilmoitettava poissaolosta ryhmänohjaajalle välittömästi**.

Aineenopettaja merkitsee poissaolon selvitettäväksi Wilmaan.

Huoltaja, täysi-ikäinen opiskelija tai ryhmänohjaaja merkitsee poissaolon syyn / selvittää poissaolon ja muuttaa poissaolon tilanteen mukaisesti.

Selvitetyksi poissaoloksi katsotaan lääkärin tai terveydenhoitajan antama todistus sekä rehtorin, ryhmänohjaajan, opettajan, erityisopettajan tai opinto-ohjaajan myöntämä tai huoltajan todistama poissaolo.

Alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajille annetaan tunnukset Wilma-järjestelmään, jossa huoltaja selvittää opiskelijan poissaoloja ja lähettää viestejä ryhmänohjaajille ja opettajille. **Alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltaja ilmoittaa lapsensa poissaolot ryhmänohjaajalle. 18-vuotias opiskelija voi selvittää itse poissaolonsa.**

Päättöviikolla opiskelijan tulee ilmoittaa poissaolosta ryhmänohjaajalle ja opintojakson opettajalle.

Huomio!

Kansainväliset opiskelijat ilmoittavat poissaolostaan apulaisrehtori Johanna Rintapäälle. Johanna merkitsee heidän poissaolonsa.

Jos opiskelija tarvitsee vapaata, on hänen pyydettävä siihen lupa etukäteen ryhmänohjaajalta tai rehtorilta, yli kolmen päivän poissaoloon lupa pyydetään rehtorilta.

Poissaolohakemus täytetään Wilmassa.

Huoltajat voivat hakea koulun loma-aikojen ulkopuolisia lomia suoraan Wilmassa Hakemukset ja päätökset -välilehdellä (-> tee hakemus): 1-3 päivän poissaolo (ryhmänohjaaja myöntää) ja yli 3 päivän poissaolot (rehtori myöntää).

WilmaRobotti lähettää huoltajalle päätöksen tiedoksi, kun ryhmänohjaaja tai rehtori on sen tehnyt.

Ennen luvan myöntämistä on opiskelijan selvitettävä aineenopettajalta opintojen eteneminen poissaolon aikana. Opiskelija on poissa ollessaan itse vastuussa opintojen edistämisestä.

Kesken päivän poistumiseen opiskelijalla on oltava lupa terveydenhoitajalta, ryhmänohjaajalta, opettajalta, opinto-ohjaajalta tai rehtorilta.

Etukäteen tiedossa olevaa menoa ei hyväksytä luvalliseksi poissaoloksi, ellei ole kysytty lupaa ennalta.

POISSAOLOJEN VAIKUTUS OPINTOJAKSOJEN ARVIOINTIIN

Yli kuuden (6) tunnin poissaolo opintojaksolta merkitsee sitä, että kurssi hylätään, paitsi jos opiskelija on ollut todistettavasti sairaana (lääkärin tai terveydenhoitajan todistus tai muu virallinen selvitys asiasta). Opiskeluhuollolliset perusteet voivat myös olla perusteena poissaolorajasta poikkeamiseen. Etukäteen anotut, ryhmänohjaajan tai apulaisrehtorin myöntämät, vapaat eivät laskeudu kuuden tunnin poissaolorajaan, mutta anotun vapaan ajalta on opiskelijan vastuulla opiskella opintojakson sisällöt eikä hänellä ole oikeutta saada tukiopetusta poissaolon aikana opiskelluista sisällöistä.

Yli 15 minuutin myöhästymisestä merkitään yksi poissaolotunti. Poissaolot, jotka voidaan tulkita aiheettomiksi tai joista opiskelija ei ole omatoimisesti antanut selvitystä, vaikuttavat opintojakson arvosanaan alentavasti opintojakson alussa ilmoitetulla tavalla.

POISSAOLOIHIN PUUTTUMINEN

Mänttä-Vilppulan kouluilla on käytössä [poissaoloihin puuttumisen portaat](#).

Poissaolot 30h -> yhteydenotto opiskelijaan/huoltajaan

Poissaolot 60h -> huoltajapalaveri

Poissaolot 90h -> lastensuojeluilmoitus alle 18-vuotiaasta

WilmaRobotti ilmoittaa huoltajalle ja ryhmänohjaajalle, kun opiskelijalle on kertynyt poissaoloja 30 ja taas 60 tuntia. (Tässä vaiheessa ryhmänohjaaja on yhteydessä kotiin, usein tavataan yhteistyöpalaverin merkeissä ja sovitaan seurannasta.)

Huoltaja, ryhmänohjaaja ja rehtori saavat viestin, kun opiskelijalle on kertynyt poissaoloja 90 tuntia. (Tässä vaiheessa tehdään kaupungin toimenpidemallin mukaisesti sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus konsultaation pohjalta ja moniammatillinen yhteistyö jatkuu.)

PLAGIOINTI

On kiellettyä jäljentää toisen tekemiä tekstejä tai muita aineistoja. Se, joka esittää omissa nimissään toisen tekemää, syyllistyy plagiointiin. Plagiointia on lyhyidenkin tekstikatkelmien varastaminen toiselta. Saat kyllä käyttää toisilta saatuja tietoja, mutta sinun on muokattava niistä oma tuotoksesi. Se on tietysti työläämpää, mutta oppimisen kannalta tuloksellisempaa. Kun muokkaat tekstiä, se jäsentyy samalla omien aivojesi tietovarantoon. Plagioinnin välttäminen on siis oppijan omakin etu. Ennen kaikkea se sisältyy reiluun peliin, jota tutkivassa työssä on noudatettava. Muunlaista vilppiä on esimerkiksi työn tekeminen rehellisen näköiseksi, vaikka lähteet olisi keksitty tyhjästä, tai lähteen sisällön vääristeleminen. Lähdettä on kunnioitettava niin, että sen tekijä voi hyväksyä esittämäsi tiedot.

Plagioinnista rangaistaan koulussamme seuraavasti:

- Yhdestä rikkeestä seuraa kyseisen tehtävän hylkääminen.
- Jos rike on toistuva, hylätään koko kurssi.
- Jos plagiointia on useassa oppiaineessa, seuraa rehtorin puhuttelu.

KOULUSTA EROAMINEN

Mikäli aiot erota koulusta, haet kansliasta eroamisilmoituslomakkeen, jonka jälkeen keskustele ensin ryhmänohjaajan tai opon kanssa. Palautat eroamislomakkeen täytettynä kansliaan, jonka jälkeen sinulle tehdään erotodistus.

OPISKELIJAKUNNAN TOIMINTA

Mäntän lukion opiskelijakuntaan kuuluvat kaikki koulun opiskelijat. Sen tarkoituksena on virkistää ja motivoida opiskelijoita koulutyön ohessa sekä tuoda esille opiskelijoiden mielipiteitä, järjestää keräyksiä ja yhteisiä tilaisuuksia. Yhteinen toiminta luo yhteishenkeä!

Jos olet kiinnostunut opiskelijakunnan toiminnasta, ja sinulla on ideoita ja tarmoa, olet tervetullut opiskelijakunnan hallitukseen, johon kuuluu kuusi varsinaista jäsentä (mm. puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri). Opiskelijakunnan hallituksen jäsenten vaalit järjestetään marraskuussa. Opiskelijakunnan hallituksessa toimimisesta voidaan lukea hyväksi opintopiste/opintopisteitä lukion oppimäärään rehtorin harkinnan mukaan.

OPINTOSOSIAALISET EDUT

Oppivelvollisuus laajentui 1.8.2021 alkaen. Toisen asteen opinnoista tuli maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Opiskelija voi saada jatkossakin opintotukea sekä koulumatkatukea. Maksuttomaan koulutukseen oikeutettu opiskelija ei voi saada opintorahan oppimateriaalisää. Muuta opintotukea hän voi saada samoin kuin muut opiskelijat. Maksuttomaan koulutukseen oikeutetut opiskelijat saavat koulumatkatukea erilaisilla ehdoilla kuin muut opiskelijat. Koulumatkatukeen tuli 1.8.2021 alkaen myös sellaisia muutoksia, jotka koskevat kaikkia opiskelijoita. Koulumatkatuen saamiseen vaikuttavat opinnot, matkalipun hinta sekä koulumatkojen pituus ja määrä. Maksuttomaan koulutukseen oikeutetut opiskelijat voivat saada koulumatkatukea, jos koulumatka on vähintään 7 kilometriä yhteen suuntaan.

Koulumatkatuki muuttui 1.8.2021 alkaen kaikilla opiskelijoilla. Elokuusta alkaen koulumatkatukea voi saada, vaikka opiskelijalla ei ole päivittäistä koulumatkaa. Opiskelija voi saada koulumatkatukea, jos hän kulkee tukeen oikeuttavan koulumatkan vähintään 10 päivänä kuukaudessa. Tuki on täysimääräinen, jos opiskelija kulkee tukeen oikeuttavan koulumatkan

vähintään 15 päivänä kuukaudessa. Jos kuukaudessa on 10–14 tukeen oikeuttavaa matkapäivää, opiskelijan saama koulumatkatuen määrä on pienempi.

Koulumatkatukea haetaan erikseen joka lukuvuosi. Uusittu koulumatkatuen lomake Koulumatkatukihakemus KM 1 jätetään oppilaitokseen. Koulumatkatukea ei voi hakea verkossa Kelan asiointipalvelussa.

Tarkemmat tiedot opintotuesta ja koulumatkatuesta löytyy <https://www.kela.fi/oppivelvollisuus-laajenee>

OHJEITA, SÄÄNTÖJÄ JA MÄÄRÄYKSIÄ

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Järjestyssääntöjen tarkoitus on edistää koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista ja kouluyhteisön turvallisuutta sekä viihtyisyyttä. Järjestyssäännöt tukevat opetussuunnitelmassa hyväksyttyjen opetus- ja kasvatustoiminnan tavoitteiden saavuttamista.

Kouluyhteisön jäsenten tulee asiallisella ja rehellisellä käytöksellään pyrkiä ylläpitämään ja edistämään koulun työrauhaa. Säännöt ovat välttämättömiä kouluyhteisön toiminnalle päivittäisen työn mahdollisimman rauhallisen sujumisen sekä yhteisön jäsenten viihtyvyyden ja turvallisuuden kannalta. Säännöt totuttavat yhteisön jäsenet vastuuseen ja takaavat myös oikeuksia kouluyhteisön jäsenille.

Järjestyssäännöt eivät sisällä yksinomaan kieltoja ja rajoituksia, vaan myös tietoja jokaiselle kuuluvista oikeuksista. Noudattamalla sääntöjä ja osallistumalla niiden kehittämiseen kouluyhteisöön kuuluvat kasvavat yhteistyökykyisiksi ja toisia ihmisiä arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi.

Järjestyssääntöjä noudatetaan koulualueella kouluaikana ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa koulun ulkopuolella. Työjärjestyksessä mainittu koulutyö on järjestyssääntöjen alaista toimintaa.

TUPAKOINTI

Tupakkalaki (2010/698 12§) kieltää tupakoinnin koulussa ja koulualueella sekä sen välittömässä läheisyydessä (esim. koulun pysäköintialueella ja alueella, mihin on näköyhteys). Kielto koskee myös nuuskaa ja sähkötupakkaa.

KURINPITO (lukiolaki §41/2018)

Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi.

Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka

opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Jos opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta, häneltä voidaan tutkimuksen ajaksi pidättää oikeus opiskeluun, jos se opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden on perusteltua.

YLIOPPILASTUTKINTO

Lukio-opintojen päätteeksi suoritetaan valtakunnallinen päättötutkinto eli ylioppilastutkinto.

Ylioppilastutkinnon suorittaminen tuottaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden korkeakouluihin.

Tutkinnon suorittamista varten kaikissa lukioissa järjestetään yhtä aikaa kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä, ylioppilaskokeet.

Tutkinnon suorittamisen voi hajauttaa, mutta se on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana. Opiskelijalla on oikeus osallistua tietyn aineen ylioppilaskokeeseen, kun kaikki kirjoitettavan aineen pakolliset kurssit on suoritettu.

Ylioppilastutkinnon hyväksyttävästi suorittaneet saavat ylioppilastutkintotodistuksen. Todistus annetaan sinä tutkintokertana, jolloin kaikki pakolliset kokeet on hyväksytysti suoritettu. Ennen ylioppilastutkintotodistuksen saamista opiskelijan tulee suorittaa lukion koko oppimäärä.

Tutkinnon rakenne:

- Ylioppilastutkintoa suorittavan kokelaan on suoritettava **viisi** (5) koetta, joihin sisältyy äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe sekä kokelaan valinnan mukaan vähintään neljä eri tutkintoaineen koetta vähintään kolmesta seuraavasta ryhmästä: matematiikka, toinen kotimainen kieli, vieras kieli ja reaaliaine.
- Kokeisiin tulee sisältyä vähintään yksi pitkän oppimäärän koe (A-kieli tai pitkä matematiikka).
- Kokelas voi viiden kokeen lisäksi suorittaa yhden tai useamman muun kokeen.
- Kokelas voi halutessaan suorittaa eri oppimäärien kokeita samassa tutkintoaineessa. Saman aineen eri oppimäärien kokeet voidaan kuitenkin laskea suoritukseksi vain kerran, esimerkiksi lyhyt ja pitkä matematiikka tai evankelisluterilainen uskonto ja ortodoksinen uskonto.
- Äidinkielen ja kirjallisuuden koe voi olla oppimäärään suomi toisena kielenä ja kirjallisuus perustuva koe, jos kokelaan oma äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame ja hän on opiskellut lukion oppimäärän mukaiset suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän pakolliset opinnot, jotka ovat kokeeseen osallistumisen edellytyksenä lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalle, tai jos kokelas on viittomakieltä äidinkielenään tai ensikielenään käyttävä (L 502/2019, 11 §). Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe suoritetaan äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen kirjoituspäivänä erikseen julkaistavan aikataulun mukaisesti.

Osallistumisoikeus:

Lukion opiskelija voi osallistua ylioppilastutkinnon kokeeseen, kun

- asianomaisen oppiaineen kaikki pakolliset opinnot on opiskeltu.
- kuusi opintopistettä on suoritettu kielessä, jossa ei ole pakollisia opintoja.
- neljä opintopistettä opiskeltu reaaliaineessa, jossa ei ole pakollisia opintoja.

Opintojen tulee olla opiskeltu ennen koepäivää, äidinkielen kokeessa ennen ensimmäistä koepäivää.

Rehtorin päätöksellä kokeeseen voi erityisestä syystä osallistua myös lukiokoulutuksen oppimäärää suorittava, joka ei ole opiskellut edellä mainittuja opintoja, mutta jolla muutoin voidaan katsoa olevan riittävät edellytykset kokeesta suoriutumiseen (L 502/2019, 7 §). Tämä voi tulla kysymykseen esimerkiksi silloin, kun henkilö on oppinut jonkin kielen ulkomailla tai hänellä on ollut pitkäaikainen sairaus, joka on estänyt opiskelemasta vaadittavia opintoja.

Osallistumisoikeus Mäntän lukion järjestämiin yo-kirjoituksiin muille kuin Mäntän lukion kirjoilla oleville opiskelijoille:

Lukiokoulutuksen järjestäjä on velvollinen järjestämään ylioppilastutkinnon kokeet myös koulutuksen järjestäjän lukiossa aiemmin ylioppilastutkinnon suorittaneelle henkilölle, joka uusii tutkintoon sisältyvän kokeen tai täydentää tutkintoaan, sekä henkilölle, joka on aiemmin opiskellut koulutuksen järjestäjän lukiossa ja suorittaa erillisen kokeen.

Mikäli koulutuksen järjestäjä, jonka lukiossa henkilö on suorittanut ylioppilastutkinnon, ei enää järjestä lukiokoulutusta, on henkilöllä oikeus suorittaa koe asuinpaikkaansa lähinnä olevassa lukiossa.

Ylioppilastutkinnon kokeet tulee koulutuksen järjestäjän toimintaedellytysten salliessa järjestää myös muille henkilöille.

Tutkinnon suorittamisen kesto:

- Kokeet on suoritettava 1-3 peräkkäisellä kirjoituskerralla.
- Hylätyn kokeen voi uusita kolme kertaa kolmella seuraavalla tutkintokerralla. Jos kokelas tulee hylätyksi jossakin valmistumisen edellyttämässä kokeessa kolmannella tutkintokerralla, tutkinnon suorittaminen voi ulottua kuuteen tutkintokertaan.
- Tutkintoon voi kuitenkin lisätä uusia kokeita vain ensimmäisen kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana.
- Jos kokelas on valinnut vaativamman tason kokeen aineessa, jossa on kahden tason mukaisia kokeita, ja saanut koesuorituksesta hylätyn arvosanan, hän voi kokeen uusiessaan vaihtaa sen tason. Tason vaihtaminen edellyttää kuitenkin, että vaadittuihin kokeisiin sisältyy yksi vaativamman tason koe.
- Hyväksyttyä koetta voi uusita rajoituksetta.
- Sairastuminen, ulkomailla tapahtuva päätoiminen opiskelu tai muun niihin rinnastettava painava syy voi pidentää tutkinnon suorittamista 1-2 tutkintokertaa.

Kokeiden uusiminen tutkinnon valmistuttua

- Tutkinnon valmistumisen jälkeen hylättyä koetta voi uusita rajoituksetta ja tutkintoa voi täydentää uusilla tutkintoaineilla ja oppimäärillä.
- Hyväksyttyä koetta voi uusita rajoituksetta.

Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen **kevään** ylioppilastutkinnon kokeisiin **päättyy edellisen vuoden marraskuun 23. päivänä**

Ilmoittautuminen **syksyn** ylioppilastutkinnon kokeisiin **päättyy saman vuoden kesäkuun 5. päivänä.**

Kokelas voi ilmoittautua maksuttomasti **viiteen** ensimmäiseen kokeeseen. Seuraavista kokeista peritään maksu. Jos kokelas ilmoittautuu saman tutkintokerran aikana useaan kokeeseen siten, että kokeita tulee yhteensä enemmän kuin viisi, kokelas valitsee maksuttomasti suoritettavat kokeet.

Jos kokelas saa maksuttomasti suoritettua kokeesta hylätyn arvosanan, hän saa uusia kokeen ilman maksua muutamien poikkeuksin. Hylätyn kokeen uusimisesta peritään maksu esimerkiksi seuraavissa tapauksissa:

- Kokelaan koe on hylätty, koska kokelas on jättänyt saapumatta koetilaisuuteen.
- Kokelaan koe on hylätty, koska kokelas ei ole jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi.
- Kokelaan koe on hylätty vilpin tai koetilaisuuden järjestyksen häiritsemisen vuoksi.

Lisätietoja ylioppilastutkintolautakunnan sivuilta www.ylioppilastutkinto.fi.

Arvostelu

Kokeiden alustavan arvostelun suorittavat lukion aineenopettajat. Alustava arvostelu osoittaa viitteellisesti lopullisen koekohtaisen arvosanan. Ylioppilastutkintolautakunta määrää lopulliset koekohtaiset arvosanat. Eri tutkintokertoina voi pisterajoissa olla suuria vaihteluja.

Yo-kokeet arvostellaan 7-portaisella asteikolla seuraavasti: Laudatur(L), Eximia cum laude approbatur(E), Magna cum laude approbatur(M), Cum laude approbatur(C), Lubenter approbatur(B), Approbatur(A), Improbatur(i).

Koesuorituksen arvostelua koskeva oikaisumenettely

Ylioppilastutkintolautakunnan päätökseen, jolla koesuoritus on arvosteltu, saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Ylioppilastutkintolautakunnalle 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin oikaisuvaatimuksen tekemiseen oikeutetulla on ollut tilaisuus saada tieto arvostelun tuloksesta ja arvosteluperusteiden soveltamisesta kokelaan koesuoritukseen.

Ylioppilastutkintolautakunta määrää oikaisuvaatimuksen käsittelijöiksi vähintään kaksi arvostelijaa, joista kukaan ei ole aikaisemmin arvostellut kohteena olevaa koevastausta.

Kokelaalle annetaan ylioppilastutkintotodistus tai todistus hyväksytyjen kokeiden suorittamisesta sen estämättä, että hänen suoritukseensa on vaadittu oikaisua (A 612/2019, 8 §). Jos arvosana oikaisumenettelyn tuloksena muuttuu, tilalle annetaan maksutta uusi todistus.

TUNTIJAKO LOPS2021

Oppiaine	Pakolliset opinnot opintopisteinä	Valinnaiset opinnot opintopisteinä	Paikalliset syventävät/soveltavat opinnot opintopisteinä
<i>Äidinkieli ja kirjallisuus</i>	12	6	11
<i>Englannin kieli A</i>	12	4	6
<i>Saksan kieli A</i>			
<i>Ruotsin kieli B1</i>	10	4	8
<i>Saksan kieli B2</i>		16	
<i>Saksan kieli B3</i>		4	
<i>Espanja B2</i>		16	
<i>Espanja B3</i>		4	
<i>Matematiikka lyhyt</i>	12	4	4
<i>Matematiikka pitkä</i>	20	6	
<i>Fysiikka</i>	2	12	4
<i>Kemia</i>	2	8	3
<i>Biologia</i>	4	6	3
<i>Maantiede</i>	2	6	2
<i>Historia</i>	6	6	8
<i>Yhteiskuntaoppi</i>	6	2	2
<i>Uskonto / ET</i>	4	8	2
<i>Psykologia</i>	2	8	4
<i>Filosofia</i>	4	4	2

<i>Terveystieto</i>	2	4	2
<i>Kuvataide</i>	2-4	4	10
<i>Musiikki</i>	2-4	4	6
<i>Liikunta</i>	4	6	4
<i>Opinto-ohjaus</i>	4		6
<i>Tietotekniikka</i>			4
<i>Lääketieteellis-luonnontieteellinen linja</i>			2-44
<i>HUA (urheiluakatemia)</i>			2-30
<i>Yrittäjyyskasvatus</i>			2-12
<i>Temaattiset opinnot</i>		2-6	
<i>Verkko-opinnot</i>			1-9